

SINIKKA NOPOLA & TIINA NOPOLA

RISTO RÄPPÄÄJÄ JA KAKSOISOLENTO

Koko
perheen
elokuvana!

Kuvitus
CHRISTEL RÖNNS

TAMMI

SINIKKA NOPOLA & TIINA NOPOLA

RISTO RÄPPÄÄJÄ **JA** **KAKSOISOLENTO**

Kuvitus Christel Rönns

TAMMI

HELSINKI

*Omistamme tämän kirjan kannustajallemme,
äidillemme Orvokille (1920–2024)*

Sinikka ja Tiina

1. painos

Kannen/elokuvajulisteen ja sisuksen valokuvat: Cata Portin

Elokuvajulisteen suunnittelu: Mia Selin

Teksti © Sinikka ja Tiina Nopola 2013

Piirroskuvat © Christel Rönns 2013

Teoskokonaisuus © Tekijät ja Tammi 2013, 2025

Valokuvat © Solar Films Oy

Painettu EU:ssa

ISBN 978-952-04-6856-9

Tuoteturvallisuusasioihin liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@tammi.fi

Älä huijaa, Risto

Nelli näki ikkunasta Riston kävelevän pihan poikki. Mehän olimme menossa yhdessä kirjastoon, Nelli ajatteli. Riston piti tulla hakemaan minua. Miksi hän menee toiseen suuntaan? Nelli avasi ikkunan.

– Risto, minne sinä menet? Odota minua!

Se ei kuule, Nelli päätteli ja juoksi ulos.

– Risto, odota! Nelli huusi.

Miksei se pysähdy? Eikö se halua olla tekemisissä minun kanssani? Nyt se häipyi nurkan taakse. Menköön sitten, voin minä yksinkin kirjastossa käydä, Nelli tuhahti ja kääntyi takaisin.

Hetken päästä Nelli seiso i kirjaston hyllyjen välissä ja kuuli Riston äänen:

– Moi.

Nelli katsoi Ristoa tylästi.

– Mikset sinä odottanut minua? Risto kysyi. – Miksi sinä tulit yksin tänne?

– Sinä et odottanut minua! Nelli älähti.

– Odotinpas. Soitin ovikelloa.

– Älä keksi, mehän sovimme, että menemme yhdessä kirjas-

toon, Nelli sanoi. – Minä näin ikkunasta, kun sinä kävelit kirjastolle päin ja huusin sinulle, mutta et ollut kuulevinasi.

– Häh? Risto ihmetteli.

– Mikä sinua vaivaa? Nelli kysyi.

– Ei mikään. Sinähän et ollut kotona, kun minä tulin hakemaan, Risto sanoi.

– Älä yritä, minä näin kun sinä menit edeltä, sanoi Nelli.

– En mennyt! Risto väitti vastaan.

Mutta Nelli käänsi Ristolle selkensä ja suuntasi musiikki-

osastolle. Risto seurasi Nelliä katseellaan. Mitä minä olen muka tehnyt, Risto ihmetteli. Nelli on ihan outo. Syyttää minua valehtelijaksi.

Risto tuli apeana kotiin.

- Imuroipa huoneesi, Rauha-täti sanoi. - Täällä on pölypalloja.
- Okei, Risto mutisi.
- Minä menen ostoksille, jääkaappi on melkein tyhjä. Pais-tetaan iltapäivällä lättyjä.
- Okei! Risto vastasi ja näytti vähän pirteämmältä.

Rauha kasasi tavaroita kärryyn ruokakaupassa. Pitää ostaa leipää, juustoa ja tomaatteja sekä maitoa ja kananmunia lättyjä varten, Rauha luetteli itsekseen. Äkkiä hän pysähtyi. Onko tuo Risto? Tutkii karamellihyllystä. Ottaa lakritsiippiun ja vie sitä kassalle! Rauha marssi perään.

- Seis! hän huusi. - Täälläkö sitä ollaan heti, kun silmä välttää? Nyt viet karkit takaisin hyllyyntä ja menet imuroimaan. Muuten en kyllä paista illalla lättyjä.

Rauha otti hyllystä maitotölkin ja vilkaisi taakseen. Risto kohahtelee vain harteitaan, hän ajatteli vihaisena. Ja nyt se maksaa lakritsiippiunsa ja lähtee!

- Risto! Rauha kailotti ovelle. - Älä imuroi pelkkää keskilat-tiaa, muista nurkat!

Lennart Lindberg käveli kaupan ohitse. Tuollahan on Risto, hän ilahtui.

– Hei Risto! Lennart huusi. – Lähdetäänkö tänään ongelle? Nähdään rannassa kolmen aikaan! Nyt on hyvä pyyntisää, minä käyn kaivamassa matoja.

Olipas se vaisu, Lennart ihmetteli. Nyt se juoksee jo kadun yli. Mutta ehkä Risto innostui niin, että meni heti järjestelmään kalastuspakkiaan. Mukava lähteä narraamaan kaloja, ja Riston kanssa on aina niin hauska jutustella.

Rauha huusi eteisestä Ristolle:

– Kiinni jäit!

Risto tuli imurin kanssa huoneestaan.

– Älä esitä ahkeraa, Rauha jatkoi.

– Minä imuroin jo.

– Missä välissä?

– Silloin kun sinä olit kaupassa.

– Karkit sinulle tärkeämpiä ovat, Rauha tuhahti.

– Mitkä karkit?

– Älä yritä olla viaton, nyt imuroit koko huushollin, jos haluat lättyjä.

– Häh? Risto ihmetteli.

– Aloita olohuoneesta, Rauha määräsi.

Risto huokaisi syvään, työnsi töpselin pistorasiaan ja alkoi imuroida. Miksi Rauha-täti on noin vihainen, Risto ihmetteli.

En minä ole pistänyt tänään yhtään karkkia suuhuni.

Parin tunnin päästä Rauhan puhelin soi. Mitähän asiaa Lennartilla on, Rauha ilahtui.

– Hei, Rauha, oletko nähnyt Ristoa?

– Olen, tuossa se istuu ja syö lättyjä.

– Lättyjä? Minä olen odottanut Ristoa täällä rannalla jo puoli tuntia. Me sovimme, että lähdemme kolmelta onkimaan.

– Risto on käyttäytynyt tänään ihan kummallisesti, Rauha ihmetteli. – Kun Riston piti imuroida, hän menikin ostamaan karamelleja.

– Minäkin näin hänet kaupan edessä, Lennart kertoi.

– Minä puhun Riston kanssa, Rauha sanoi. – Jos saat ahvenia, tuo meillekin, minä voin tehdä niistä keiton.

– Tänään ei taida tulla kuin särkiä, minä lähden tästä kotiin, Lennart huokaisi.

Rauha sulki puhelimen ja katsoi Ristoa kiukkuisena.

– Miksi lupasit mennä

Lennartin kanssa ongelle etkä mennytkään?

– En luvannut.

– Älä huijaa, Lennart puhuu aina totta.

Risto jätti lätyt lautaselle, meni huoneeseensa ja paiskasi oven kiinni.

Nelli, Lennart ja Rauha-täti ovat ihan kummallisia, Risto ajatteli. Miksi ne haukkuvat minua? Ne väittävät, että minä valehtelen. Mitä varten minä valehtelisin? Minusta olisi ollut kiva mennä ongelle alakerran Lennartin kanssa ja kirjastoon Nellin kanssa.

Risto näpytteli Nellin numeron. Minä haluan tietää, mistä on kysymys, hän ajatteli. Miksei Nelli vastaa?

Eikö hän halua olla enää tekemisissä kanssani? Eikö kukaan enää pidä minusta? Mitä minä olen tehnyt?

Räppänä vai Rappääjä?

Risto otti reppunsa kaapista ja pakkasi siihen uimahousut, kolme toimintaukkeliä, vaihtoalushousut ja hammasharjan. Minä lähden kotoa lopullisesti, hän ajatteli uhmakkaana. Kukaan ei kaipaa minua, ei Rauha-tätikään. Minä menen äidin luo! Missäs se äiti nyt taas olikaan? Ai niin, Grönlannissa tutkimassa eskimoiden kurkkulaulua. Minkähänlaista se mahtaa olla? Risto päästi pienen äänen kurkustaan.

– Kraaaa!

Risto käveli totisena puiston halki reppu selässään. Näkemiin, Lindbergin puistotie, hän ajatteli. Näkemiin Rauha-tädin lätyt ja köyhät ritarit, hyvästi onkiretket Lennart Lindbergin kanssa. Ja hyvästi ikuisesti Nelli Nuudelipää ja Alpo-kissa, uiminen, pyöräretket ja mansikkapirtelöt sekä niiden päälle ripotellut nonparellit.

Risto nyyhkäisi. Minä olen tämän kaupungin yksinäisin lapsi, hän ajatteli. Jäätelökioskin kohdalla Risto kaivoi lantin taskustaan. Viimeinen kolikko, mutta olkoon, minä haluan tötterön, Risto päätti. Äkkiä hän pysähtyi. Kioskilla on poika, jolla on samanlaiset housut ja samanlainen tukka kuin minulla! Matkiiko se minua? Kuka se on?

Risto meni puun taakse ja kurkki poikaa. Nyt se ostaa keksi-

jäätelötötterön, samanlaisen kuin minun piti ostaa. Poika kääntyi, jolloin Risto vetäytyi piiloon. Risto seurasi katseellaan, kun poika lipoi jäätelöä ja käveli puiston reunaa. Minä lähdin perään, haluan tietää, minne se menee, Risto päätti ja kiihdytti askeleitaan. Poika kääntyi kulman taakse, ja Risto pysähtyi karistamaan kiven lenkkaristaan. Risto jatkoi matkaa,

mutta poika olikin kadonnut. Minne se noin äkkiä häipyi, Risto ihmetteli, kääntyi takaisin ja istahti nurmikolle.

Ristolla välähti: Nelli, Rauha-täti ja Lennart ovat tietenkin nähneet tuon huijarin. Siksi Rauha-täti väitti, että minä olin karkkiostoksilla ja Lennart ihmetteli, miksi minä lupasin mennä ongelle enkä sitten mennytkään. Ja Nelli luuli, että minä olin mennyt kirjastoon edeltä enkä odottanut häntä. Ne ovat kaikki erehtyneet. Pitää mennä kertomaan Nellille!

Risto soitti Nellin ovikelloa.

– Nelli, minä näin itseni näköisen pojan, samanlainen tukka ja samanlainen huppari ja housut. Se, jonka sinä näit ikkunas-ta, en ollut minä.

– Kuka se sitten oli?

– En minä tiedä.

– Joo joo, älä selitä, sinä olet ihan omituinen, Nelli sanoi ja veti oven kiinni.

Risto jäi oven taa tyrmistyneenä. Minä menen kertomaan Rauha-tädille ja Lennartille, hän päätti.

Rauha ja Lennart istuivat keittiössä kahvilla ja kuuntelivat, kun Risto kertoi itsensä näköisestä punatukkaisesta pojasta. Risto selitti, ettei hän ollut karamelliostoksilla vaan imuroimassa huonettaan ja olisi tietenkin mennyt ongelle Lennartin kanssa, jos sellaisesta olisi sovittu.

– Kaksoisolento! Rauha hämmästeli. – Anteeksi, Risto, että epäilin sinun huijaavan.

– Minäkin olen pahoillani, sanoi Lennart. – Olisihan minun pitänyt ymmärtää, että sinä et yleensä narraa.

– Kuka se poika sitten on? Rauha kysyi.

– En minä tiedä, Risto sanoi. – Mutta Nelli ei usko minua. Nelli sanoi, että minä olen omituinen, kun puhun siitä pojasta, joka on minun näköiseni.

Lennart näytti miettiväiseltä.

– Sanotaan, että jokaisella ihmisellä on tällä planeetalla varjominä, hän kertoi.

– Mikä se on? Risto kysyi.

– Se on hyvin erikoinen asia, sanoi Lennart. – Varjominä on jonkinlainen rinnakkainen kuvajainen, se elää samanlaista elämää kuin ihminen itse.

– Niin se elääkin! Risto huudahti. – Se osti kioskilta minun lempitötteröni!

– Keksijätötterönkö? Rauha kuiskasi.

Risto nyökkäsi.

– Ja kaikki se, mikä tapahtuu kaksoisolennolle, tapahtuu ehkä myös sitä vastaavalle henkilölle ja toisin päin, Lennart jatkoi.

Risto pelästyi.

– Jos se vaikka... ajaa pyörällä ja kaatuu, niin kaadunko minäkin?

– Kamalaa! Rauha parahti.

– Tuohon minä en usko, Lennart sanoi. – Se on varmaankin satua. Mutta siihen minä kyllä uskon, että kaksoisolennon elämissä voi olla samoja piirteitä.

– Rummuttaakohan se poika niin kuin minä? Risto kysyi.

– Se on mahdollista, Lennart vastasi.

– Sinä voit saada siitä kaverin, Rauha ilahtui.

– En minä tarvitse, minulla on jo Nelli. Tai oli.

– Voi voi, Rauha pahoitteli. – Täytyyhän Nellin uskoa, että teitä on kaksi.

– Minä en halua, että meitä on kaksi! Risto huusi. – Se on pelottavaa.

Kun Risto oli mennyt huoneeseensa, Rauha kuiskutti Lennartille:

– Minulle tuli outo aavistus. Kun Risto oli vastasyntynyt ja äitinsä Ursulan kanssa synnytyssairaalassa, Ursulalta tultiin kysymään, ”mikä on rouvan sukunimi”. ”Räppääjä”, Ursula vastasi. ”Oletteko siitä aivan varma”, kysyttiin. ”Miksi minulta sellaista kysytään”, Ursula ihmetteli. ”Vauvojen huoneessa on nyt kaksi lähes saman nimistä poikavauvaa. Puoli tuntia aikaisemmin syntyi Räppänä-niminen poika, siellä ovat nyt Räppääjä ja Räppänä vierekkäin, joten meidän on oltava hyvin tarkkoja, jotta ne eivät mene sekaisin”, hänelle sanottiin. Ajattele, Lennart, jos vauvat ovat vaihtuneet sairaalassa. Entä jos se kaksoisolento onkin Risto, Ursulan poika, ja meillä asuu se toinen, se Räppänä. Ja oikea Risto Räppääjä on hakeutunut tänne kotikulmilleen, minun luokseni. Minä olen lähin sukulainen.

– Höpsistä, Lennart sanoi. – Miksi Risto olisi se Räppänä?

– Koska vauvat ovat kaikki saman näköisiä, Rauha huomautti. – Helposti ne vaihtuvat. Ehkä minäkään en ole oikeasti Rauha Räppääjä.

– Kuka sinä sitten olet? Lennart kysyi.

– Jane Mäkäräinen. Luokkatoverini Jane Mäkäräisen äiti ja minun äitini olivat yhtä aikaa synnyttämässä. Minä olen joskus ajatellut, että olen vaihdokas, me olimme saman näköiset ja vierekkäisissä sängyissä. Jane tapasi sitten afrikkalaisen prinssin ja muutti Afrikkaan. Janesta tuli prinsessa. Minusta olisi voinut

tulla se prinsessa.

– Olisitko sinä mieluummin Afrikassa kruunu päässä kuin juttelisit täällä minun kanssani?

– Olisin... En tietenkään. Sitä paitsi en olisi enää prinsessa, Jane asui siellä vain pari vuotta. Hän palasi Suomeen ja ryhtyi bingoemännäksi.

– Minä en ole koskaan kuullut yhdenkään vauvan vaihtuneen, Lennart sanoi.

Sitten hän vakavoitui.

– Mutta minä olen lukenut, että samana päivänä ja lähes samalla hetkellä syntyneet henkilöt saattavat muistuttaa toisiaan luonteeltaan ja ruumiinrakenteeltaan. Jospa kaksoisolento onkin se Räppänä?

– Otetaan siitä selvää, Rauha ehdotti. – Katsotaan parvekkeelta, näkyisikö poikaa lähistöllä. Jos näkyy, minä sanon kokeeksi ”hei, Räppänen poika”, ja sinä voit kysyä, että ”mitä kello on, Räppänen poika”.

– En minä oikein haluaisi, Lennart mutisi.

– Meidän täytyy auttaa Ristoa, hän on onneton, Rauha sanoi. Lennart nyökkäsi alistuneesti.

Vauhtia ja villiä menoa kaksoisolennon kintereillä!

Eräänä päivänä Nelli huomaa kadulla Riston ja yrittää huutaa hänelle, mutta Risto ei ole kuulevinaan vaan häipyä nurkan taakse. Rauha-täti taas hämmästyä, kun näkee Riston kaupassa tutkimassa karkkihyllyjä, pojanhan piti olla kotona imuroimassa. Kummallista, onko Ristolla kaksoisolento? Ja liittyvätkö hämähäkit ja kadonnut

korurasia mysteerii? Jonkun pitää pudota pimeään, syvään onkaloon, ennen kuin salaisuus selviää...

Hurjan jännittävästä tarinasta on tehty musiikintäyteinen koko perheen leffa, ohjaajana Samuel Harjanne. Tässä kirjassa on piirroskuvituksen lisäksi hauskoja valokuvia elokuvasta ja sen teosta.

9 789520 468569

ISBN 978-952-04-6856-9
L84.2

www.tammi.fi